

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ

Соціальний захист населення(СЗН) це сукупність заходів щодо захисту громадян від негативного впливу соціальних ризиків, які допомагають підтримати матеріальний добробут населення і не допустити економічної та соціальної деградації у складних умовах.

Механізм СЗН є комплексним і складається з універсальних інструментів, які поширюються на зайняте населення, та спеціальних, які мають обмежену сферу застосування (регіон, галузь, підприємство, певні верстви населення) [1, с. 34]. За умов сьогодення особливої гостроти набувають питання визначення напрямків реформування механізму соціального захисту, пошуку граничної ефективності його параметрів [2, с. 3].

Серед основних проблем системи соціального захисту варто виділити наступні:

- надання пільг часто здійснюється залежно від статусу особи, а не від її потреби в соціальній допомозі;
- зайнятість населення є основою його соціального захисту. У кризових умовах він суттєво обмежується і здійснюється за залишковим підходом;
- укорінення у багатьох ланках суспільного життя протиріччя між очікуваннями населення щодо патерналістської ролі держави відносно забезпечення його інтересів і потреб та недотриманням реалізації проголошених гасел у соціальній практиці;
- посилення майнового і соціального розшарування; низький рівень та якість життя; високий рівень безробіття тощо.

Варто зазначити, що подолання вище перелічених проблем можна вирішити шляхом реалізації ряду заходів щодо:

1) удосконалення законодавства, що регулює сферу соціального захисту, скорочення кількості нормативно-правових актів. Ухвалення законів, що будуть визначати основний перелік соціальних послуг в державі, прозоро описуватимуть функції, цілі та напрями роботи відповідних інститутів;

2) зменшення функцій держави у сфері соціальних послуг. Запровадження пенсійної реформи, поступовий перехід до недержавного соціального страхування, що призведе до зменшення тиску на бюджет держави;

3) затвердження системи штрафів для громадян, які користуються пільгами, що їм не належать. Спрощення системи адміністрування пільг та обліку категорій громадян, що мають право на отримання пільг;

4) зміни системи соціальних пільг на систему адресної соціальної допомоги з метою підвищення адресності соціальної підтримки тих, хто її дійсно потребує. Це дозволить заощадити значну частину коштів держави;

5) скорочення переліку виплат у соціальній сфері. Уряду слід більш виваженіше підходити до фінансування соціальних програм, які не дають очікуваного соціального ефекту [2, с.7].

Отже, реформування системи СЗН має бути направлено на зменшення видатків державного бюджету та сприяти підвищенню добробуту незахищених верств

населення. Потрібно запровадити методи, котрі без додаткових затрат коштів та матеріальних засобів дозволять працювати більш результативно на користь тих, хто потребує соціального захисту.

Література:

1. Юрчик Г. Соціальний захист зайнятого населення України в умовах економічної нестабільності / Г.Юрчик // Україна: аспекти праці. – 2015. №1. С. 34-41.
2. Кашуба Я. Концептуальні засади трансформації механізму соціального захисту населення в умовах становлення ринку праці в Україні / Я. Кашуба // Україна: аспекти праці. – 2015. №3. С. 3-7.

Ірина КОВБАСОВСЬКА

студентка факультету фінансів

Тернопільської національний економічний університет

Науковий керівник:

к.е.н., доцент кафедри банківської справи Метлушко О. В.

ВПЛИВ ФІСКАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ НА ЕКОНОМІКУ ДЕРЖАВИ

Будь-яка держава не може виконувати свої функції без наявності фінансових ресурсів. За рахунок перерозподіленних державою коштів, які акумулюються в спеціалізованих фондах грошових коштів здійснюється фінансування державних програм, забезпечуються права громадян на освіту, першу медичну допомогу, відбувається грошове забезпечення інфраструктури. Відповідно до вітчизняного досвіду основним методом такого перерозподілу є податковий, який забезпечує 79-83% доходів державного бюджету України [1, с. 174]. Його результати відображено в табл. 1.

Таблиця 1

Питома вага податкових надходжень у доходах державного бюджету України за 2014-2018 рр.

Рік	2014	2015	2016	2017	2018
Доходи державного бюджету України, млн. грн.	377 821 587,5	516 980 130,3	607 966 450,8	771 266 617,6	917 879 366,4
Податкові надходження, млн. грн.	299 588 860,2	409 970 879,6	502 554 559,6	630 095 747,1	759 897 906,7
Питома вага податкових надходжень	0,792937	0,79301090	0,82661561	0,816962296	0,82788428 9

Джерело: [2]

Головними цілями фіскальної політики є згладжування циклічних коливань економіки, забезпечення стійкого економічного зростання, помірні темпи інфляції. Ефективна фіскальна політика може значно покращити виробничу активність економічної системи і забезпечити стабільне і достатнє наповнення прибуткової частини державного бюджету.

З однієї сторони завдання фіскальної політики – це вилучення фінансових ресурсів у суб'єктів господарювання, але поряд із цим варто не дозволити зниженню їх ділової активності. Бо при підвищенні ставки податків знизиться рівень заощаджень, пропозиції праці. А в свою чергу зниження податків зможе сприяти економічному росту в довгостроковій перспективі і зниженню темпів інфляції [3].